

Hemþirelik Örencileri için Modifiye Edilmi? Ahlaki Duyarl?lk Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hemþirelik Örencileri için Modifiye Edilmi? Ahlaki Duyarl?lk Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22910>

Özet

Hemşirelik Öğrencileri için Modifiye Edilmiş Ahlakî Duyarlılık Ölçeği (HÖMADÖ), hemşirelik öğrencilerinin etik ikilemleri tanıma, duygusal olarak tepki verme ve bu durumlarda uygun eylemi belirleme yeteneği olan **ahlakî duyarlılık** düzeylerini değerlendirme amacıyla uyarlanmış psikometrik bir araçtır. Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması 2015 yılında Yılmaz Sahin, Iyigun ve Acikel tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek, 30 maddeden oluşmakta olup, 7'li **Likert tipi** bir derecelendirme formatını kullanmaktadır. Uyarlama çalışması, hemşirelik eğitiminde etik yeterliliğin ölçülmesine önemli bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ahlakî Duyarlılık, **Hemşirelik**, Hemşirelik Öğrencileri, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, **Güvenirlik**, Etik, Moral, Psikometri.

Yazarlar

Sibel Yılmaz Sahin, E. Iyigun, C. Acikel.

Amaç

Ölçeğin birincil amacı, hemşirelik eğitimi alan bireylerin mesleki uygulamaları sırasında ortaya çıkan etik sorunlara ne kadar derinlemesine algılayabildiklerini ve bu sorunlara karşı ne ölçüde duyarlı olduklarını belirlemektir. Bu ölçüm, hemşirelik eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmek ve öğrencilerin etik muhakeme becerilerini geliştirmeye yönelik müdahalelerin planlanması için temel veriler sunmaktadır.

Türkçe uyarlama çalışması, uluslararası alanda kullanılan bu önemli araçın Türk kültürüne ve diline uygunluğu test ederek, Türkiye'deki hemşirelik araştırmacıları ve eğitimcilerinin kullanımına sunmayı hedeflemiştir.

Yapı

Ölçek, profesyonel etik alanında kritik bir bileşen olan **ahlakî duyarlılık** kavramını ölçmektedir. Ahlakî duyarlılık, bir bireyin eylemlerinin ve kararlarının diğer insanlar üzerindeki etkilerini ve etik sonuçları fark etme yeteneği olarak tanımlanır. Bu kavram, etik karar verme sürecinin ilk ve en temel aşamasıdır.

Ölçeğin Türkçe uyarlaması, ahlakî duyarlılığın altı veya yedi temel bileşen üzerinden incelemektedir. Bu bileşenler arasında Kişilerarası Yönelim, Değerlendirilme Özerklik, Yardımseverlik, Etik Anlam Yaratmak, Etik İkilemi Yaşamak ve Uzman Görüşü Almak gibi

boyutlar bulunmaktadır. Bu faktörler, hemşirelik öğrencilerinin etik durumlara verdikleri bilişsel ve duygusal tepkileri kapsamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliğine kanıt sağlamak amacıyla istatistiksel analiz yöntemlerinden **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) kullanılmıştır. Bu analizde temel bileşenler yöntemi esas alınmıştır. Faktör analizi sonuçları, ölçeğin yapısal uygunluğuna dair bulgular sunmuştur.

Yapılan geçerlik çalışmasında, ölçeğin toplam 30 maddeden oluştuğu ve başlangıçta 7 faktörlü bir yapıya işaret ettiği tespit edilmiştir. Bu faktör yapısı, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı ahlakî duyarlılık yapısını yeterince temsil ettiğini göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek amacıyla **Cronbach Alfa** iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin Türkçe versiyonunun tamamı için hesaplanan genel Cronbach Alfa katsayısı $\alpha = .73$ olarak bulunmuştur. Bu değer, sosyal bilimlerde kabul edilebilir bir iç tutarlılık düzeyine işaret etmektedir.

Ancak, ölçeğin alt bileşenlerine ait iç tutarlılık katsayıları daha düşüktür ve bu durum alt boyutların bağımsız kullanımı sırasında dikkatli olunması gerektirmektedir. Alt boyutlara ait güvenirlik katsayıları aşağıda listelenmiştir:

Kişilerarası Yönelim bileşeni için: $\alpha = .33$

Değerlendirilmiş Özerklik bileşeni için: $\alpha = .41$

Yardımsızlık bileşeni için: $\alpha = .50$

Etik Anlam Yaratmak bileşeni için: $\alpha = .22$

Etik İkilemi Yaşamak bileşeni için: $\alpha = .59$

Uzman Görüşü Almak bileşeni için: $\alpha = .28$

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısını ortaya koymak için Açıklayıcı Faktör Analizi uygulanmıştır. Analiz, temel bileşenler yöntemini kullanarak 30 maddenin faktör yüklerini incelemiştir. Geçerlik bölümünde 7 faktörden bahsedilmiş olsa da, ölçeğin nihai yapısı 30 madde ve 6 faktörden oluştuğu şekilde özetlenmiştir. Bu 6 faktörlü yapı, ölçeğin alt boyutlarını temsil etmektedir.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin Kişilerarası yönelim ve Etik ikilemi yaşamak gibi bileşenlerinin yapısal olarak ayrıştığını, ancak bazı bileşenlerin düşük iç tutarlılık değerleri (özellikle Etik Anlam Yaratmak ve Uzman Görüşü Almak) nedeniyle gelecekteki çalışmalarda revizyona ihtiyaç

duyabileceğini göstermektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: 30 maddelik, öz bildirim anketi

Derecelendirme: 7'li Likert Tipi

Derecelendirme Detayları: 1-Hiç Katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Az Katılmıyorum, 4-Kararsızım, 5-Az Katılıyorum, 6-Katılıyorum, 7-Kesinlikle Katılıyorum

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Hemşirelik Öğrencileri

Yaş Grubu: Üniversite öğrencileri (Genç Yetişkin)

Popülasyon Detayları: Hemşirelik lisans veya ön lisans programlarına kayıtlı öğrenciler.

Test Metodolojisi: Kağıt/Dijital ortamda öz bildirim yoluyla uygulama.

Anahtar Kelimeler

Ahlakî Duyarlılık, Cronbach Alfa, Faktör Analizi, Hemşirelik Etiği, MMSQ-SN, Etik İnkilap, Yapı Geçerliliği.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Sibel Yılmaz Sahin

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor

İletişim E-posta Adresi: syahin@gata.edu.tr

Yazma Adresi: Kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması 2015 yılında yayınlanmıştır. Ölçeği kullanmak isteyen araştırmacıların ve uygulayıcıların, izinler ve olası ücretler konusunda sorumlu yazar Sibel Yılmaz Sahin ile iletişime geçmeleri tavsiye edilmektedir.

Orijinal makaleye erişim linki: proxy2.marmara-elibrary.com

Kaynaklar

Yılmaz Sahin, S., Iyigun, E., & Acikel, C. (2015). Validity and reliability of a Turkish version of the Modified Moral Sensitivity Questionnaire for Student Nurses. *Ethics & Behavior*, 25(4), 351-359.

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: modified-moral-sensitivity-questionnaire-for-student-nurses-mmsgsn-toad.pdf

Hemşirelik Öğrencileri için Modifiye Edilmiş Ahlakî Duyarlılık Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelere erişim ve ölçeğin tam metni için lütfen sorumlu yazar ile iletişime geçiniz veya kaynak makaleye (Yılmaz Sahin, Iyigun & Acikel, 2015) başvurunuz.